

**Хмельницький національний університет
Гуманітарно-педагогічний факультет**

ПРОБЛЕМНА ГРУПА

„Соціолінгвістичне дослідження мовної ситуації у м. Хмельницькому”

Створена рішенням кафедри української філології
(протокол №2 від 23 вересня 2025 р.)

Староста групи	_____	Дар'я ШЕВЧЕНКО
Науковий керівник	_____	кандидат філологічних наук, доцент кафедри ГАВРИШ Марія
Завідувач кафедри	_____	Анатолій ЯНЧИШИН

Хмельницький – 2025

МЕТА І ЗАВДАННЯ РОБОТИ

Важливу роль для студентів-філологів відіграє соціолінгвістична підготовка. Соціолінгвістична компетенція майбутнього словесника являє собою систему знань про закономірності взаємодії мов у різних соціальних умовах, соціальні аспекти двомовності, багатомовності та диглосії; володіння методами соціолінгвістичного аналізу та позитивного досвіду власного синтезування лінгвістичних та соціологічних способів дослідження.

Проблемна група орієнтована на формування таких професіональних якостей на рівні **знань**:

- базових понять, які висвітлюють взаємодію мови і культури, мови і політики;
- критеріїв розрізнення понять «двомовність», «диглосія», «суржик»;
- досвіду мовного будівництва у світі та українські проблеми;
- основних чинників прагматики спілкування, пов'язаних із соціальними складовими комунікативного акту.

Студенти повинні **уміти**:

- визначати тип соціальної комунікації і специфіку її плину;
- здійснювати соціолінгвістичний аналіз комунікативної поведінки учасників різних соціальних груп (діти, студенти, викладачі тощо);
- здійснювати соціолінгвістичний аналіз різних типів дискурсу;
- складати картотеки назв міських об'єктів, та фіксувати та характеризувати рекламні тексти як компоненти комунікації і динамічних писемних носіїв інформації.
- проводити соціолінгвістичне дослідження мовної ситуації у рідному місті чи селі.

Заняття у гуртку сприятиме глибокій методичній освіті студентів, оволодінню практичними навичками.

Основними ***формами*** роботи будуть групові й індивідуальні заняття із членами проблемної групи, виконання самостійних наукових досліджень і обговорення їх результатів на засіданнях проблемної групи, написання наукових статей, курсових і магістерських робіт, участь у науково-практичних конференціях.

ДАНІ ПРО ЧЛЕНІВ ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ

<i>№ з/п</i>	<i>Прізвище, ім'я, по батькові</i>	<i>Група</i>	<i>Домашня адреса</i>	<i>Телефон</i>
1.	Бень Владислав	ФУМ-24-1	м. Хмельницький	
2.	Гордун Аліна	СОУз-22-1	м. Хмельницький	
3.	Желкевський Артем	СОУ-24-1	м. Хмельницький	
4.	Короткевич Софія	ФУМ-24-1	м. Хмельницький	
5.	Нагородна Богдана	ФУМ-24-1	м. Хмельницький	
6.	Покидько Вікторія	ФУМ-24-1	м. Хмельницький	
7.	Совінська Дарина	СОУ-22-1	м. Хмельницький	
8.	Шевченко Дар'я	ФУМм-24-1	м. Хмельницький	

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН НАУКОВИХ СТУДІЙ

<i>№ з/п</i>	<i>Прізвище, ініціали</i>	<i>Види роботи</i>	<i>Термін</i>
1.	Бень Владислав	1. Участь у наукових конференціях та семінарах.	Листопад грудень
2.	Гордун Аліна	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах. 3. Курсова робота.	Березень квітень травень
3.	Желкевський Артем	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах.	Березень квітень
4.	Короткевич Софія	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах.	Листопад березень квітень травень
5.	Нагородна Богдана	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах.	Березень квітень
6.	Покидько Вікторія	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах.	Березень квітень
7.	Совінська Дарина	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах. 3. Захист курсової роботи.	Березень квітень травень

ЗВІТ ПРО ВИКОНАНУ РОБОТУ

№ з/п	Прізвище, ініціали	Короткий зміст виконаної роботи
1	Бень Владислав	1. Участь у IV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції “Славістичні студії в сучасному філологічно-дидактичному просорі” (22. 05.2026). Доповідь: Дискурс війни у регіональних ЗМІ.
2	Гордун Аліна	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції. Доповідь: Формування мовної стійкості учнів у сучасному інформаційному просторі. 2. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Роль мовних ігор, дискусій та інтерактивних методів у формуванні соціолінгвістичної компетенції здобувачів освіти. 3. Участь у Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми лінгвістики та лінгводидактики» (30 квітня – 1 травня 2026 року, Умань) Доповідь: Словотвірні явища української мови як засіб соціокультурної інтеграції здобувачів освіти 4. Стаття Гордун А. Формування соціолінгвістичної компетенції у межах вивчення словотвору на уроках української мови. <i>Поділля. Філологічні студії : електронний збірник наукових праць</i> . Головний редактор М. Торчинський. Хмельницький, 2026. Випуск 19. С.74-82. 5. Захищена курсова робота на тему: Формування соціолінгвістичної компетенції у межах вивчення словотвору на уроках української мови
3	Желкевський Артем	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції. 2. Участь у Подільських філологічних читаннях.
4	Короткевич Софія	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції (ХНУ). Тема: Молодіжний сленг як об’єкт вивчення на уроках української мови. 2. Участь у IV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції “Славістичні студії в сучасному філологічно-дидактичному просорі” (22. 05.2026).Доповідь: Соціолінгвістичні трансформації міста в умовах війни. 3. Участь у XIV Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих учених з

		міжнародною участю «Подільська регіональна лексикологія: стан та перспективи» (24 к в і т н я 2 0 2 6 р о к у). Доповідь: Подільські сленгізми у мовленні студентів ХНУ. Стаття НАГОРОДНА Богдана, КОРОТКЕВИЧ Софія. Філологічний самосад: неформальні терміни для мовних феноменів. <i>Поділля. Філологічні студії : електронний збірник наукових праць</i>. Головний редактор М. Торчинський. Хмельницький, 2026. Випуск 19. С.184-191.
5	Нагородна Богдана	1. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Дослідження мовлення різних поколінь на Хмельниччині 2. Участь у IV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції “Славістичні студії в сучасному філологічно-дидактичному просорі” (22.05.2026). Доповідь: Фреймування мовного питання в локальному дискурсі. 3. Участь у XIV Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих учених з міжнародною участю «Подільська регіональна лексикологія: стан та перспективи» (24 к в і т н я 2 0 2 6 р о к у). Доповідь: Зміна мовного ландшафту м. Хмельницького після 2014 року. 4. Участь в Університетській студентській науковій конференції (ХНУ). Тема: Використання соціолінгвістичних опитувань на уроках української мови. 5. Стаття НАГОРОДНА Богдана, КОРОТКЕВИЧ Софія. Філологічний самосад: неформальні терміни для мовних феноменів. <i>Поділля. Філологічні студії : електронний збірник наукових праць</i>. Головний редактор М. Торчинський. Хмельницький, 2026. Випуск 19. С.184-191.
6	Покидько Вікторія	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції. Доповідь: Формування критичного ставлення до мовних маніпуляцій у медіа 2. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Соціолінгвістичний портрет Дніпропетровщини: між білінгвізмом і мовною ідентичністю 3. Участь у IV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції “Славістичні студії в сучасному філологічно-дидактичному просорі” (22.05.2026). Доповідь: Вплив соцмереж на мовну поведінку хмельничан. 4. Участь у XIV Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих учених з

		міжнародною участю «Подільська регіональна лексикологія: стан та перспективи» (24 к в і т н я 2 0 2 6 р о к у). Доповідь: Уживання діалектних слів у мовленні підлітків
7	Совінська Дарина	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції. Доповідь: Вплив соціокультурних факторів (інтернет, мас-медіа, субкультури) на поширення сленгу 2. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Особливості шкільного словотворення: вплив Хмельницького суржику 3. Участь у XIV Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих учених з міжнародною участю «Подільська регіональна лексикологія: стан та перспективи» (24 к в і т н я 2 0 2 6 р о к у). Доповідь: Особливості шкільного словотворення: вплив хмельницького суржику. 3. Захищена курсова робота на тему: Методика вивчення військово-політичні евфемізмів на уроках української мови
8	Шевченко Дар'я	1. Всеукраїнська наукова конференція «Українське слово в науковому вимірі» (Кривий Ріг, 29–30 жовтня 2025 року). Доповідь: Фемінітиви у мовленні хмельницької молоді: оцінка та вживання 2. Захищена дипломна робота на тему: Фемінітиви в мові сучасних соціальних мереж: специфіка творення та функціонування

Протягом 2025-2026 н. р. проведено **10** засідань проблемної групи, у яких взяли участь 8 студентів. Підготовлено **20** тез виступів на науково-практичних конференціях, **2** наукові статті, 1 дипломна та 2 курсові роботи.

Науковий керівник _____ (М. М. Гавриш)